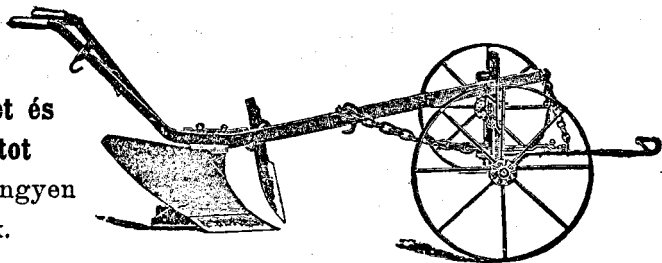

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hírneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly-, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
arájánlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyára raktára.

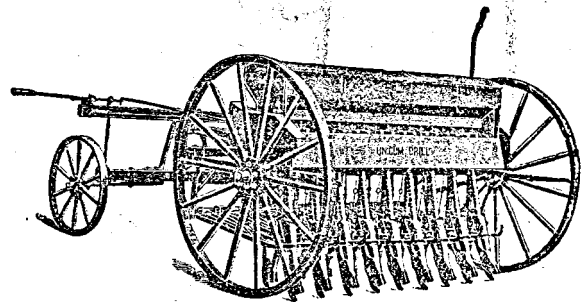
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. 1266

A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott
„UNICUM DRILL“
(sik és hegyes talajnak)

sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leirással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdátársainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

1266

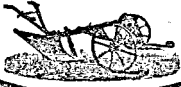

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legutóbbi árak mellett ajánlatot

Locomobile és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
szalmakaszalók, járgény-csapógépek, löhero csapók, fűfűtő-rosták,
konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák,
„COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecskavágók, répvágók, kukorica-morszók, daráló,
ürítő-malmok, egytetemes aczel-ekék, 2- és 3-vast,
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

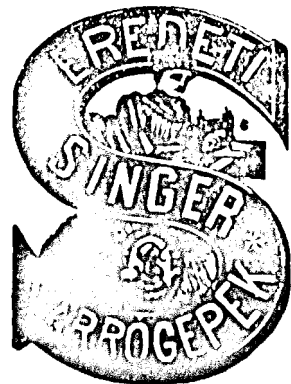
1242

Páris 1900. Grand Prix! (328. sz.) Páris 1900. Grand Prix!

Eredeti Singer-varrógépek házi használatra

és minden ipari célra.

Nagy tartósság! Egyszerű kezelés! Magas szolgáltatási képesség!

Ingyenes oktatás a divatos műhí-
zésben is. — Varrógépekhez való
elektromotorok minden nagyságban.
Különleges varrógépek zsákvarrás-
ra, zsáktömésre, zsákfoltozásra és
szögésre. Erőhajtány berendezések
a legújabb és legbevéltőbb szerke-
zetben.

Temesvár
1891.
Aranyérem!

Debreczen.
1894.
Arany oklevél.

Singer Co.

varrógép részvénytársaság,

Kolozsvár, Jókai-utca 3. 1132

Brassó, Kapu-utca 23. szám. Maros-Vá-
sárhely, Széchenyi-tér 55. szám. Agrár
bank-épület. N.-Szeben Vasút-utca 6. sz.

Röck István, Budapest

I. BUDAFOKI-ÚT,

gőzgép-. gőzkazángyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GŐZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagy-
ságban, magasnyomású, compound-
és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab.
Röck-féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket
dynamogépek hajtására; hajógépeket.

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcső-
ves kazánal.

GŐZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámle-
mezés fűtőcsövekkel; mint kü-
lönlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági viz-
csöves kazánokat.

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más
rendszerek.

VIZMUTELEPEKET és csatornázásokat.

GŐZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET.

**TELJES HŰTOTELEPEKET ÉS JÉG-
GYÁRAKAT** szabadalm. ammoniák rendszer szerint.

OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket.

HYDRAULIKUS SAJTOKAT különböző czé-
lokra.

BORSAJTOKAT, emeltyűs, — hidraulikus — vagy
motorikus üzemmel.

RÖCK ISTVÁN gép-kazángyára, vas- és ércöntödeje **BUDAPEST.**

1029

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

1262

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEKET, IPARI GÉZLOKRA ALKALMAS COMPOUND LOKOMOBILOKAT.

MILLENIUM

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Erdélyrészi képviselő: WESSEL LEÓ, Kolozsvár, New-York szálloda.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!

Telefon 439. szám.

Léber Gyula első erdélyi sodrony-szövetfonat, kerítés és ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, úgymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez

gépfonatait, dísz-kerítéseit és díszkaput,

továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) 1168.

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgőnyezim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

Legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági-gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkekre, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsiradékok, kocsikenőcs, hajtószíjak, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. ez. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által oltalmazott legjobb

Háromszéki lóhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti oberr-dorfi répmagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigai mag után először termelt kitűnő lenmagot, bal-tacziint, székely tengerit, hanna árpát, duppai zabot és egy nagyon bőven termő svéd zab-különlegességet a legjutányosabb árak mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju, sertés, stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni szíveskedjenek, mivel a Királyhágón tuli uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Kívánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

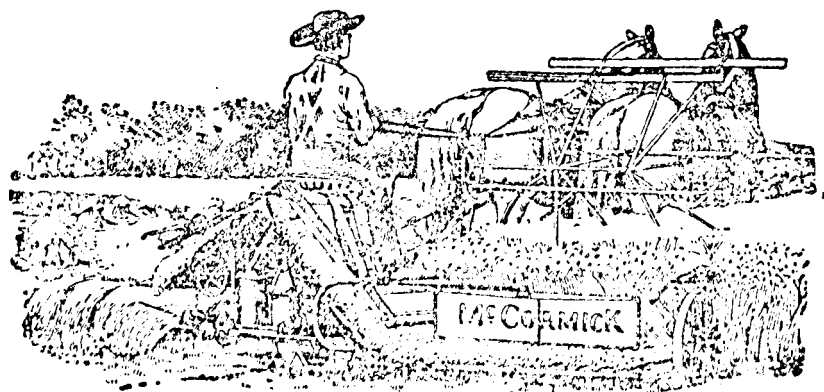
1010

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

BUDAPEST, V., Váci-út 30

Gyártmányok: Kévekötőgép, „DAISY” marokrakó aratógép, fűkaszálógép, szénagyűjtő gőrblye és „MANILA” kévekötőfonal gyártmányai. Évi gyártmány 362.000 gép. Katalógusok ingyen és bérmentve.

Vezérképviselő: HIRSCHFELD KÁROLY Kolozsvárt.

1097

Beocsini Cémentgyári Unió

— Redlich, Ohrenstein és Spitzer. —

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállítás egyedüli díszoklevél cémentgyártásért és számos más kiállításon első díjak.

Gyárak:

BEOCSINBAN

Szerémmegye

Pétevárad mellett.

Iroda:

BUDAPEST,

V. kerület,

Alkotmány-utca 10.

— ÉVI GYÁRTÁSI KÉPESSÉG: —

800.000 mm. portlandcément, 800.000 mm. románcément.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti dunatartományokban a legnagyobb és legkényesebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, akármely — vasuti vagy hajóállomásra szállítva: —

Gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és mesterséges portland-cémentet, valamint homlokzat-diszítésnek és öntvényeknek nagyon alkalmas cémentet, szép és egyenletes színben.

— JÓTÁLLÁS: —

A normallaknál 50%-al nagyobb húzási és nyomási szilárdságért.

Egyenlő súlyú zsákok és hordók.

1022.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Az előfizetéseket

kérjük megújítani!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Miniszteri rendelet az arankairtásról.	235
Házilag vagy részesen míveljük-e a tengerit? <i>Barra Mózes.</i> 1	236
A rácalmási komlótelep ismertetése és leírása. <i>Bajor József.</i>	237
A kolozsvári állattenyésztési kerületi m. kir. felügyelőség 1903. évi jelentése. I.	238
Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi tenyészállatkiállítás tanulságai. XXVII.	238
A költőgép és mesterséges csirkenevelő. <i>Konkoly István.</i>	240
Egyleti élet:	
Meghíadó.	240
Vegyes közlemények.	240
Hirdetések	

**= Impregnált =
takarmányrépa
= magvak =**

legnagyobb csiraképességgel
birnak és a legbiztosabb
termést adják. Kaphatók
= kizárólag: =

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedésében

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI. ker., Andrassy-út 23. szám.

1002

Miniszteri rendelet az arankairtásról.

A földmivelésügyi miniszter sürgősen és komolyan hozzálátott annak a bajnak megvizsgálásához és gyógykezeléséhez, mely lóhere- és lucernamagtermelésünket az aranka folytonos terjedésével veszélyezteti. A tél folyamán, a lóheremag tisztításának és eladásának időszakában elhangzott panaszokra a miniszteri, most megjelent rendelet utasítja a törvényhatóságokat az arankairtásnak mikénti véghezvitelére és ellenőrzésére. Reánk, erdélyi gazdáknak nézve ez a rendelet két oldalról is, növénytermesztési és állattenyésztési szempontból is elsőrangú fontossággal bír, mert hiszen a lóheremagtermesztés képes jó jövedelemhez juttatni gazdáinkat, a lóheremagtermesztés pedig az állattakarmányozásnál fontos tényező. És éppen ezért a miniszternek ezen rendeletét a kellő méltánnyal kell fogadniok gazdáinknak és a saját erejükben is arra kell törekedniök, hogy a rendeletet a közigazgatás közegei a lehető legjobban hajtsák végre. Az önérdék fűdi itt a közérdeket. Mert valamint hogy minden gazda érdeke az, hogy lóheremagját az aranka el ne rontsa, lóherevetését az aranka el ne lepje, úgy a sok gazdának összeálló érdekéből alakul ki az a miniszter által is szemmel tartott közérdek, hogy az aranka terjedésének korlát vettessék, irtásának kivételére megfelelő intézkedés hoztassék.

Az bizonyos, hogy az új rendelet érelyes kézzel akarja kényszeríteni a gazdákat az irtási eljárás foganatosítására, a közigazgatási tisztviselőket annak ellenőrzésére és a mulasztások büntetésére. És ezért azt hisszük, hogy ez a rendelet ha nem is a legnépszerűbbek, de mindenesetre a leghasznosabbak közül való lesz. Népszerűtlensége valószínűleg akkora lesz, hogy kivihetetlennek fogja tartani intézkedéseit a kényelmes gazda és a könnyelmű tisztviselő; de haszna éppen abban lesz, hogy a kényelmes gazdát a saját érdekében is szükséges munkára csak úgy ráfogja birni, mint a könnyelmű tisztviselőt kötelessége teljesítésére.

A rendelet egész terjedelmében a következő:

36451.—VII/1. szám

Valamennyi törvényhatóságnak.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894: XII. t. c. és az annak végrehajtása iránt 1894. évi 48.000. szám alatt kiadott rendelet 51. §-a a magyar lucerna- és lóheremagtermelésnek az aranka pusztításai ellen való oltalmazását a közigazgatási hatóságokra bízta.

A törvénynek és rendeletnek idézett határozmányai pontos és érelyes végrehajtás híján nemcsak hogy a kellő eredményre nem vezettek, hanem az utóbbi időben annyira elterjedt az aranka, hogy a lóhere- és lucernamagtermelést végső veszedelemmel fenyegeti s ezzel egész állattenyésztésünk jövőjét is kétségessé teszi. Rendkívül megnehezíti a lóhere és lucernamagkereskedelmet azokra a kereskedőkre nézve, akik csakis arankamentes lóheremagot igyekeznek forgalomba hozni, s a magyar lóheremag-termelése jóhírért és megbízhatóságát a külföldi piacokon is veszélyezteti.

Szükségesnek látom ennek folytán, hogy az 1894: XII. t. c. 51. §-ának pontos végrehajtása iránt újabb intézkedéseket tegyek. Ehhez képest az előidézett végrehajtási rendelet 51. §-ának az arankairtásra vonatkozó intézkedéseit egyidejűleg hatályon kívül helyezvén, a következőket rendelem:

1. Tekintettel az 1894: XII. t. c. 52. §-ára, mely szerint az aranka kiirtásának határideje, meghatározandó továbbá a 95. §. k) pontjára, mely szerint az irtási határidőt csakis a hatóság figyelmeztetése dacára elmulasztó birtokosok vonhatók büntető uton is felelősségre, *valamennyi törvényhatóság első tisztviselője, az ottani gazdasági egyesület, ha ilyen nincs, a vármegyei gazdasági bizottság meghallgatásával, az egyes területek éghajlata és rendes növényfejlődési viszonyaihoz képest határozza meg azt a napot, melynek bekövekezétségéig a fellépő arankát minden birtokos köteles a csatolt utasítás szerint irtani.*

2. Ez a határnap valamennyi községben ez éven május 20 és 30-ika között, jövőre pedig évenként május 1 és 10-ike között közhírré teendő.

Azokban a községekben, ahol csak egy birtokos is eladásra termel lóhere- vagy lucernamagot, valamint azokban, amelyekben, bár csak takarmányul, de a belső kerteken kívül is termeltetik lóhere vagy lucerna, az említett hirdetés három nap egymás után ismétlődő.

A hirdetésben a határnapon kívül meg kell említeni a törvénynek az 1. pontban kiemelt megtiltó intézkedéseit, valamint a csatolt irtási utasítást azzal, hogy a bővebb részleteket kívánó birtokosok az utasítás teljes szövegét a községházán megismerhetik.

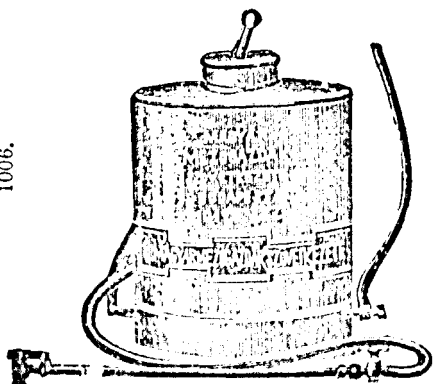
A hirdetés pontos szövegét minden törvényhatóság első tisztviselője állapítsa meg

Rézgálic, sublimált kénpor, dr. Aschenbrandt-féle bordói- és rézkénpor, raffiaháncs, juttafonál, metszőollók, ojtókések és ojtógummi-szalagok beszerzése végett forduljunk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉHEZ

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY-UTCA 31. SZÁM / / / / / / / /

hol a szövetség cégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetű, hazai gyártmányú permetező is beszerezhető. Ara cégdugattyú tárcsatokkal 34 kor., B. jegyű öntött vasdugattyú tárcsatokkal 28 kor.

s gondoskodjék róla, hogy az az idegen ajku lakosság használati nyelvére is helyesen lefordíttassék.

3. Az összes mezőőrtök ezen éven május 25 és 30-ika között, jövőre pedig évenként május első tíz napján a községi előjáróság (városi rendőrkapitány) rendelje be s utasítsa, hogy

a) 10 nap alatt jelentsék be, hogy őrzési kerületükben mely birtokosok termelnek lóherét vagy lucernát s a lóhere és lucerna földeket az irtási határidőig kísérik különös figyelemmel s a kitűzött határnapon tegyenek jelentést arról, hogy van-e még irtatlan arankafolt?

b) az első határnapon túl mutatkozó arankafoltokat szintén rögtön, mihelyt észreveszik, jelentsék be.

E jelentéseket a községi előjáróság vegye külön jegyzékbe.

Az arankafoltok be nem jelentését feyelmi vétségként kell megtorolni.

4. Valamennyi községi előjáróság és városi hatóság külön kiküldöttekkel vizsgáltsa meg a mezőőri bejelentésben felsorolt összes lóherés és lucernás földeket az irtási határnapra következő 10 nap alatt s a talált mulasztások tekintetében az 1894: XII. t.-c. 52. §-ának és 95. §. k) pontjának rendelkezéseit alkalmazza.

Különös gondot fordítson arra, hogy a hivatalból elrendelt irtásoknál az utasítás pontosan megtartassék s a már magba ment aranka teljes elpusztítása biztosíttassék.

Az előjáróságok a lóhere- és lucernaföldek általuk vagy az előjárósági kiküldöttek által történt megvizsgálásának napjait vegyék jegyzékbe.

A herés földek elrendelt vizsgálatának elmulasztása esetén a felsőbb hatóságok a mulasztó előjárókat vonják felelősségre.

5. Jelen rendeletemet közöljék a vármegyék alispánjai a vármegyeyi és járási mezőgazdasági bizottságokkal, azzal a felkéréssel, hogy tagjaik a községi közegek eljárását ellenőrizzék s a mulasztásokat hozzák a járási főszolgabírák tudomására. Különösen pedig, ha irtatlan arankafoltokat látnak, a főszolgabírákat értesíteni sziveskedjenek.

Nagy súlyt fektetek a bizottsági tagok hazafias közreműködésére s elvárom, hogy mint az egész akcióban közvetlenül is érdekelt gazdák, részükről is mindent elkövetnek a szóban levő termelési águnkat veszélyeztető elősdi irtására.

6. A járási főszolgabírák és helyetteseik, valahányszor június, július és augusztus hónapokban a községekben járnak, ellenőrizzék az aranka irtást, tekintsék meg a lóhere- és lucernatermelők jegyzékét, a mezőőri bejelentések jegyzékét, az előjárósági kiküldöttek vizsgálatáról vezetett jegyzéket s láttamozzák; továbbá ahányszor csak tehetik, személyesen is nézzék meg a jelentékenyebb lóhere- és lucernatermelő községek illető határrészeit.

7. Különösen szigorú beszámítás alá eső hivatali hanyagságnak fogom tekinteni, ha, mint az a közeli években tapasztalható volt, az utak és vasutak mentén is láthatók lesznek irtatlan arankafoltok. Ilyen esetben az 1894: XII. t. c. 102. §-ában említett elsőfokú hatóságokat is felelőssé fogom tenni.

8. Budapest székes-főváros tanácsa a város illető hatósági közegeit megfelelően utasítsa.

Megjegyzem végül, hogy jelen rendeletem végrehajtásának ellenőrzésére a vezetésem

alatt álló hivatalokat is útasítottam. A jelentékenyebb lóhere- és lucernamag-termelő vidékeket pedig alkalmilag külön kiküldöttemmel is ellenőriztetni fogom.

Jelen rendeletemet annyi példányban bocsátom a közönség rendelkezésére, hogy valamennyi községnek jusson egy példány.

Célszerű leendő, ha a 2. pontban említett hirdetés szövegét és annak fordítását a példányok hátlapjára vezeteti a közönség s úgy küldi le a járásoknak, illetve a további intézkedésre hivatott városi hatósági közegeknek. Budapest, 1904. évi április hó 15-én.

A minister helyett:

Makfalvay, s. k.
államtitkár.

A ministeri rendelethez a következő utasítás van mellékelve: A csak egy évre művelt táblákon minden legkisebb arankafoltot, a kaszálás előtt, szembeöltő módon, karóval meg kell jelölni.

A kijelölése után a foltokat egészen a földig le kell kaszálni, illetve célszerűbben lesarlózni. Gondosan meg kell vizsgálni, hogy mennyire nyulnak még egyes arankaszálak a lekaszált foltot túl a lóherébe s legalább még egy lépésnyire tovább kell kaszálni. A lekaszált arankás lóherét gondosan zsákba vagy jól összehajtható ponyvába kell összeszedni, ügyelve, hogy ki ne hulljon. A lekaszált herét, ha még nem ment magba az aranka, meg lehet etetni; ellenesetben el kell égetni.

A több évre szánt herésekben, lucernásokban ugyanúgy kell megjelölni az arankás foltokat, mint fentebb elő van írva. De ezeken a lakaszált foltokat a kaszált takarmány eltávolítása után be kell hinteni körülbelül 30 centiméternyire szalmával s elégetni. Célszerű, ha azok a gazdák, akiknek gazdaságában a heretermelés jelentékeny tért foglal, a hintett szalmát az égetés biztosabb hatása érdekében, petrolummal is meglocsolják. Két hét múlva meg kell vizsgálni a kiegészített foltot s a mutatkozó arankát zsákban vagy ruhában eltávolítani. A foltok felásandók akként, hogy minden gyöker mélyen a földbe kerüljön. További két hét múlva, ha arankás lucerna nem mutatkozik, a foltok bevethetők. Az ily foltokat ezután is figyelemmel kell kísérni s a mutatkozó arankát a lucernatövel együtt a már előirt módon eltávolítani.

Házilag, vagy részesen miveljük-e a tengerit?

Az *Erdélyi Gazda* 10—11. és 12. számaiban, a tengeri mivélésről három közlemény jelent meg báró *Kemény* József ur tollából. Mind három közleményt érdeklődéssel olvastam annál is inkább, mivel érdekelt, Erdély csaknem legfontosabb gazdasági terményének, a legfontosabb mivélési módjának, tanulmányozása.

Én úgy vagyok meggyőződve a közlemények olvasása után, hogy a szép elmélet, nincs mindig arányban a gyakorlati haszonnal, már pedig elmélet és gyakorlat, egy anyának iker gyermekei s e kettő együtt sok jót és hasznost teremthet, míg elválasztva, a gazdát könnyen a megsemmisülés útjára vezeti.

Annak kijelentésével, hogy irodalmi vitatkozásba beleelegyedni nem szándékom és a nevezett közlemények írójának érdemét csorbítani nem akarom, csak a 10-ik számban megjelent, első közle-

ményre akarok, röviden és tárgyilagosan válaszolni és nézetemet a gazdaközönség elé bocsátani.

Én 1881. évtől kezdve, Erdélynek három különböző helyén gazdálkodtam, Szilágy, Alsófehér és jelenleg Szolnokdoboka megyében; első helyen túlkötött sárga agyagtalajjal volt dolgom, második helyen, középkötöttségű, agyag-homok vegyülettel, harmadik, jelenlegi helyen, szintén középkötött agyagtalaj kővegyülettel, mind a három helynek egyenlő jellege, hogy túlhegyes. Ezen a tárgytól eltérő, közbeszurást azért tettem, hogy Erdélynek nagyon kevés területe van olyan, ahol a tengerit gépek használatával lehetne házi termelés alá venni, mert megjegyzem, hogy a házi mivélés csak így fizeti ki magát, lehet azonban okkal-móddal segíteni mindenen, t. i. ha minden tengeri vetés alá eső talajunkat ősszel felszánthatnók, de kevés gazdaság van úgy instruálva, hogy őszi vetés után minden tavaszi terményünk alá felszánthassuk földönket, bár árpának és répának tehetnők mindig meg. Erdélyben pedig kevés hely és ritka tavasz, hogy tavaszi szántás után géppel lehessen tengerit vetni, szórva vetett tengerinek pedig, házi mivélése költségesebb, mint a részes tengeri mivélés.

A fők pedig, melyben nem értek egyet cikkíró urral, a házi mivélés mellett állást foglalni, abban rejlik, hogy épp a harmados tengeri mivélés mellett lehet elérni azt, hogy a gazdaság munkáhiányt ne szenvedjen. Lássuk tehát részletesen a harmados mivélésnek előnyeit.

Mindenesetre a gazdától függ, hogy a részes tisztességesen végezze felvállalt tengeriföldjének megkapalását és a terméshozamok nagyságát, számíton mindenki úgy, hogy azt lehessen megis kapálni, s ha a gazda költségeit megteszi, akkor a részes sem mulasztja el megtenni. Hisz ösmerünk oly szegény embert, ki saját élelmit reszkirozza, továbbá éppen ellenkezőleg, biztosíthatjuk magunkat napszámokkal, a harmados tengeri mivéléssel. Ösmeretes mindnyájunk előtt, hogy minden gazdaság mellett, vannak olyan szegény emberek, kiknek semmi, vagy nagyon kevés a földjük, ezek a mellettük levő gazdaságokból kénytelenek élni, hogy élhessenek. Ha nem kapnak harmadába tengerit, kénytelenek elmenni a második, harmadik község határába tengeri földért, s ha egyszer ezért kikellett menni a faluból, bizony más munkára sem könnyen kaphatók meg, s így minden gazdasági munkánk sántikálva halad előre és szenvedünk károkat, amely hátrányok túlszárnyalják azon hasznót, melyet kapnánk $\frac{1}{3}$ -részt tengerin.

Nekem van egy rendszerem, mely eddig igen célszerűnek bizonyult, ezt ajánlhatom cikkíró urnak, és más gazdatársaimnak, akik jobbat nem tudnak. Bérletben birt gazdaságomban, rendszeren vetek 200 kat. hold búzát, ebből 40—50 kat. hold belesz vetve lóherével, marad tengerinek 150—190 khold, van olyan 80 család a községben, ki kénytelen harmados tengerit mivélni, harmadába azonban csak az kap tengerit, aki részibe búzát arat, tehát ez a 80 család learatja az összes búza vetést, csak jövőre kaphasson tengeriföldet, emellett minden 1 hold tengerivetését, köteles $\frac{1}{2}$ hold kaszált lekaszálni, akinél nincs kaszás, az köteles 2 gyűjtő napszámot tenni, így tehát a harmados tengeri mivéléssel, aratásom és szénaszállításom biztosítva van, továbbá, mivel a nép falujához és a gazdasághoz van kötve, egyéb munkálatással is biztosítva vagyok. Úgyannyira, hogy más községbe sose vagyok kénytelen menni munkásért. A munkás is megkeresi a falujában télire enni valóját, nincs elvándorlás. A harmados tengeri mivéléssel szintén elejét vesszük a socialismus terjedésének és a munkásnép szeretettel viseltetik birtokosa iránt is.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

Ezekben találok a házimivelés elé helyezni a harmados tengerimivelést. Adjunk tehát keveset a népnek, saját munkája után s boldogítsuk s ne vonjuk meg tőlük e megélhetést, s akkor ők is munkájokkal elősegítik a gazdaság előhaladását és a gazda boldogulását.

Ezek után a gazdaközönség elé bocsátom cikkem feletti bírálatot s ítéljen mindkét irányú tengeri miveles felett, s cselekedjen mindenki teljes belátása szerint, de ne feledje senki, hogy minden gazdának a néppel kell élni, csak így lehet a boldogulás felé jutni.

Barra Mózes.

A rácalmási komlótelep ismertetése és leírása.

A komlós 1900. év tavaszán telepítettett, 70 cm. mélyen rigolirozott földbe. A rigolirozás már két évvel a telepítés előtt történt s benne az ideig amerikai alanyvesszők voltak eliskolázva. 1900. év tavaszán a földmivelésügyi m. kir. miniszter úr adományozott 2000 drb. sima komlódugványt a csözi uradalmi komlótelepről. A dugványok -- „korai auschai fajta” -- hazánkban már némileg akklimatizált válfajt képeztek. Tulajdonképpen vörös indájú fajta, de keverve van sarga indájával. Érés ideje jul. 26.—aug. 10. Az ültetés áprilisban történt. A talaj megfelelő; humuszos fekete homoktalaj, elég magas mésztartalommal. Ültetési távolság 160 cm. sor- és tőketávól, miután drótvetéskrendszerre volt tervezve.

A megeredés és fejlődés elég jónak mondható. 10-12%-ot a pajor tönkretett. Ezek a hiányok pótolva lettek sima dugványokkal a következő év tavaszán.

A nyár folyamán csekély mennyiségben mutatkozott a rozsdabetegség (Kupferbrand), feltűnő kárt azonban nem okozott s így a fejlődés elég normális maradt. A komlós a nyár folytán többször meg volt kapálva és szőlőkarókkal kikaróztatva s ezekhez felkötözve. Az első termésű szűzkomló meg is szedetett, ami körülbelül 3-4 kg. száraz tobozt adott. Ez a következő évi terméssel együtt adatott el. Ősszel a karók kiszedettek és a komlós földdel befödett.

1901. év. 1901. év telén és a következő kora tavaszán állítottatott fel a dróthálózat. Miután a drótnak egy része az amerikai anyatelepekből származott, így nem kellett mindent újonnan vásárolni. A Schopper-cégtől vásárolt drótmennyiség összege 115 korona volt. Ezenkívül egy helybeli cégtől 35 korona áru drótot s egy székesfehérvári cégtől 170 korona értékű komlósineget használtunk fel.

85 darab ákácfaoszlop darabonkint helybeszállítással együtt került két koronába; gödörkiadás és az oszlopok lerakása darabonkint 20 fillérbe. Ugyanennyibe került a széleken és a sarkokon lehelyezett drótfeszítő tuskók lehelyezése is darabonkint, mely szintén 23 darabnak felelt meg. A drótok felrakásáért és kifeszítéséért fizettünk 60 koronát.

A komlóra ezeken kívül különösebb kiadás nem volt, kivéve természetesen az évi munkáltatási költséget. Pótlások és metszés 32 korona. Vezeték sodronyok és zsinegek felrakása (ide számítva 2000 darab cöveket minden egyes komlótőhöz, azonfelül a kapcsokat) 103 korona. Igazitások, kötözés és hónalj-hajtások eltávolítása 30 korona.

Ezzel szemben volt a bevétel:

214 kg. I. oszt. és 56 kg. II. o., összesen

270 kgr. komlóért kaptam a saazi Melzer-cégtől 390 k. 50 fillért, vagyis átlag 100 kilóért 144 k. 63 fillért.

Ezzel azonban az 1901. év mérlege még nincs lezárva, mert 1901. évben folytatólag nagyobbított is a komlós, most már természetesen saját hozamú dugványokkal, sőt a felesleges dugványok gyökereztetés céljából el is lettek iskolázva a netaláni hiányok pótlására.

A telepítés nem mindenütt történt rigolirozott földbe. E célra akkora terület állott rendelkezésre, hogy ilyenbe 2000 drb. komlótő került; a másik sarka a földnek úgy egészített ki, hogy a komlótövek kellő távolságra kijelöltettek és a gyümölcsfagödrökhöz hasonló gödrök ásattak, ezeket erősen megtrágyáztuk és úgy ültettük bele a 800 darab komlódugványt.

Ezek az ültetési költségek kerültek 36 koronába; vagyis az összes telepítési költség a következőleg alakul:

2800 dugvány, à 20 k.	= 56 K.
Beosztás, ültetés	36 "
Évi munka	28 "
Összesen	120 K.

Ehhez hozzáadva a régebbi komlós évi költségét, tehát részletezve a fentebb már említett kiadásokat:

	Korona.
Drót	150.—
Spárta	170.—
Ákácoszlopok	172.—
Leállítás és a feszítők	22.80
Dróthálózat felrakása	60.—
Kapálások	42.—
Pótlás, metszés	32.—
Kapcsok, cövekek	103.—
Igazítás	30.—
Összesen	781.80

Ezzel szemben volt a bevétel 390 Kor. 50 fillér.

1902. év. A telepítés folytatottatott 3 magyar holdon ugyancsak rigolirozott földben, melynek rigolirozási költségét nem számítom, mert amerikai anyatelep volt. A föld ugyan 3 évvel ezelőtt volt megforgatva s miután ősszel a tőkék belőle kiszedettek, tavasszal elfogasoltuk és a sorokat 160 cm. nyire. úgy a töveket is ugyanilyen távolságra kijelöltük. A 3 magyar holdra 6000 darab komlódugványt ültettünk el, megjegyezve, hogy északnyugatról, miután arról az oldalról a viharoknak inkább ki van téve a telep, 140 cm. ültetési távot adtam, hogy a sűrűbb ültetés a komlót némileg védje.

Ezek szerint az évi telepítési és fenn tartási költségek a következőleg alakulnak:

a) Az új komlós évi költségei:

	Korona.
1. Tőkék kijelölése	16.—
2. 6000 komlódugvány	120.—
3. Elültetés	24.—
4. Első kapálás	38.—
5. Második kapálás	42.—
6. Kapálás, fedés	68.—
Összesen	308.—

b) A régi komlós évi költségei és folytatólagos berendezése:

1. Nyitás, metszés	48.—
2. Trágyalé ont. kibord.	36.—
3. Kapálás, vezetékgazítás	78.—
4. Drótpótlás és javítás	31.—
5. Második kapálás	42.—

6. Nyári igazitások és viharokozta károk 80.—

7. A 2800 komlótőhöz szükséges oszlopok, dróthálózat, vezeték összes munkadíja és értéke az eredeti 2000 tőke költsége arányában 949.—

Összesen 1264.—

Összegezés:

a) tétel összege . . . 308.—

b) " " . . . 1264.—

Összesen 1572.—

Ezekhez járul természetesen a szedési díj, mely átlagban mindig a vételár, illetőleg nyers bevétel 10%-nak szokott megfelelni.

E kiadásokkal szemben a bevétel volt:

706 kg. I. oszt. komlóért 1169.80 K.

28 " II. " " " 16.80 "

734 kg. összesen = . . . 1186.60 K.

Értékesítve volt tehát a komló 1902. évben métermázsánként 161 koronával.

1903. év. Az 1903. évben láttatott el az új három holdas komló ducokkal és drótvetésekkel. A ducok valamivel gyengébb minőségűek a régi komlósénál, miután itt a talaj lazább és homokosabb, tehát oly buja vegetációra nincs számítás. Ennek arányában valamivel kevesebbe is került, mint a régi komlósénál.

Ugyanis:

a) Póznák helyesebben

	Korona.
ducok	360.—
Drótok	348.—
Spárta	180.—
Cövekek	72.—
Lehelyezések	116.—
Kapcsok és egyéb apróbb kellékek	38.—
Összesen	1114.—

Most már úgy az új, mint a régi komlós egyforma évi munkáltatás és üzem alatt állott, tehát az évi üzemköltség egy elszámolás alatt szerepel. Mielőtt azonban erre rátérnék, szükségképpen meg kell emlékezni az 1903. évben fellépett komló-bolha invázióról, mely nemcsak lecsökkentette a várható termést, hanem a védekezés folytán tetemes kiadásba is került. Kísérletet tettem rézgálicoldatos permetezéssel, szappanemulzióval és petroleum-emulzióval. Ez utóbbinak láttam legnagyobb sikerét, bár biztos nem vagyok benne, mert közben kapáltuk és chilisalétrómmal műtrágyáztuk is a komlót; lehet, hogy ezeknek együttes hatása, valamint a bolha-invázió ideje mulása is hozzájárult ahhoz, hogy a baj szűnjék. Az új komlós alig szenvedett valamit, ellenben a régi komlóson hemzsegték a bolhák. Ennek következtében elhatároztam, de keresztül is vittem, hogy ősszel a régi komlós földjét oly mélyen fölkapáltattam, mint a mély szántást kapott volna, hogy a földibolhának álcái és petéi a feltúrt talajban a tél behatása folytán pusztuljanak. Ezen kárból származó kiadási többlet szintén szerepel az alábbi szám adatokban.

Az évi költségek alakulása tehát a következő:

	Korona.
b) 1. Nyitás, metszés, hiányok pótlása	106.—
2. Bolhainvázók, különféle kísérletek, permetezések	65.—

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétró a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., **Mária Valéria-u. 7. sz.**, a hová a rendelések és mindennemű kérdézőkérdeések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

	Korona.
3. Ennek kapcsán chilisalótrom műtrágya	78.—
4. Két kapálás	95.—
5. Szélrombolások, viharkárok, és drójtjavítások	70.—
6. Fedés és őszi trágyázás mély kapálással	148.—
Összesen	562.—

Ha már most a berendezési és évi költségeket összegezzük, nyerjük a következő tételeket:

a) berendezési költségek összege	1114.—
b) évi munkáltatási költségek összege	562.—
Összesen	1676.—
Ezzel szemben volt a bevétel 1903-ban: 717 kg. komló után összesen befolyt	2280.—
4000 darab komlódugvány eladásából	80.—
Összesen	2360.—

Lassan tehát kezd jövedelmet hajtani a beruházás. Megjegyzem azonban, hogy mindezekből a tételekből azért hiányzik egy igen lényeges kiadási tétel, a száritók tétele, mert ezek a gyógyfütermelés folytán már be voltak rendezve és így külön a komlótelepítéshez nem számítottam be.

Ha ezeket is beszámítanám, úgy hozzájönne — természetesen mint amortizationális kiadás — teljes összegben:

Száritó épület	800.—
800 drb. száritórúpa à 50 f.	400.—
Állványok és felállítás	112.—
Összesen	1350.—

Ami önként értetődik, bizonyos időszak alatt amortizálódik.

Bajor József.

A kolozsvári állattenyésztési kerületi m. kir. felügyelőség 1903. évi jelentése.

I.

A kolozsvári állattenyésztési felügyelőség 1903. évi jelentéséből kívánatosnak tartjuk érdeklődő gazdaközönségünkkel közölni a következő adatokat.

A bevezető részben, mint a kerület területén lefolyt nevezetesebb állattenyésztési mozgalmról az Erdélyi Gazdasági Egylet által rendezett XIV-ik tenyészállatkiállításról emlékezik meg, amelyet az arra felhajtott magyar-erdélyi szarvasmarha tenyészanyag minőségét illetőleg az eddigi hasonló kiállítások koronájának nevez. Továbbá felemlíti, hogy a felügyelőség közvetítésével a múlt évben részint Romániában, részint itthon eszközölt vásárlások útján 1528 darab fejős anyajuh lett kedvezményes fizetési feltételek mellett székely kiskisgazdák között kiosztva. Később pedig ugyancsak székely kiskisgazdáknak 51 darab hazai fajta tenyésztehénét vásárolt és osztott ki a székelykirendeltséggel egyetértőleg.

A szarvasmarhatenyésztésről szóló fejezetben a következőket találjuk. A kiosztott tenyészbikákra vonatkozólag az alábbi statisztikai adatok vannak bemutatva.

Nevezetesen	Kolozsvármegye			Marostordavármegye			Torda-aranyosvármegye			Összesen			Mindösszesen db.	
	magyar	pinzgau	bival	magyar	pinzgau	bival	magyar	pinzgau	bival	magyar	pinzgau	bival		
Kérték a községek	41	—	—	6	60	4	—	18	13	—	—	—	6	142
Engedélyezve lett	41	—	—	6	60	4	—	18	13	—	—	—	6	142
Kiosztatott	36	—	—	4	55	4	—	17	13	—	—	—	4	129
Tehát át nem vétetett	5	—	—	2	5	—	—	1	—	—	—	—	2	13

Ezen számadatokhoz a következő magyarázatot fűzi a felügyelőség.

Az 1902. évben mindösszesen 127 darab különböző fajta bikát helyezett el, az elmúlt évben pedig 129 darabot, az emelkedés látszólag tehát csak két darab bika volna, tényleg azonban tetemesen nagyobb, mert 1902-ben ezen felügyelőség működési köréhez négy vármegye — vagyis a fenti kimutatásban felsoroltakon kívül még Alsófehér vármegye is hozzátartozott, amely megyében akkor 39 drb. bika lett kiosztva, tehát a mostani, három vármegyéből álló kerület területén az 1902. évben csak 88 darab bika talált az 1903-ban kiosztott 129 darab bikával szemben elhelyezésre és így a kiosztott bikák száma ezen három vármegyében 1903-ban tényleg 41 darabbal emelkedett. Sajnos, ezen emelkedés majdnem kizárólag Marostordavármegye javára irandó, mert Kolozsvármegyében az elhelyezett bikák száma az 1902. évi adatokhoz képest 2 darabbal csökkent, Torda-aranyosvármegyében pedig csak 9 darabbal, ellenben Marostordavármegyében 34 darabbal emelkedett. Ezen kedvező jelenség annak tulajdonítható, hogy egyfelől Sándor János főispán úr erélyes fellépése folytán a marostordavármegyei közigazgatási hatóságok az eddigénél nagyobb súlyt helyeztek az 1894. évi XII-ik t.-c. ide vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtására, másfelől pedig annak, hogy a felügyelőség a székelykirendeltséggel kapcsolatosan ezen vármegyében nagyobb % kedvezményekkel járulhatott hozzá a bikák beszerzési árához, aminek folytán oly szegény sorsú községek is vásárolhattak bikákat, amelyekben azelőtt községi bika talán soha sem volt. Különösen az utóbbi oknál fogva nem mulasztatjuk el ezen alkalommal ismételt hangsúlyozni, hogy mennyire üdvös volna legalább az ország szegényebb vidékein az eze őt 4—5 évvel szokásban volt magasabb százalék kedvezmények engedélyezését újlag életbe léptetni, mert azon nagy nemzetgazdasági haszon, amely abból származnék, hogy épp a legszegényebb, de jóformán kizárólag állattenyésztésre utalt vidékeken válnék lehetővé a jó tenyészbikák és más állatok olcsó ároni kiosztása bőségesen meghálálná azon nem valami nagyinak mondható áldozatot, amibe a magasabb százalék engedmények nyújtása kerülne.

A kiosztott tenyészbikák beszerzési forrásaira nézve álljon itt az alábbi kimutatás. (Lásd: következő hasáb tetején.)

A magyar fajta bikák közül nagytenyésztőktől szerzettetett be a kerület területén belülről származó 80 darab közül 65 darab és pedig gróf Wass Béla mezőzáhi tenyészetéből

A kiosztott tenyészbikákról beszereztetett					összesen
	magyar	pinzgau	bival	összesen	
A kerület területén	80	—	4	84	
A kerületen kívül	28	17	—	45	
Import útján	—	—	—	—	
Összesen	108	17	4	129	

11 darab, báró Petrichevich Horváth Kálmán felsőzsuki tenyészetéből 9 darab, Lészai Ferenc m. gorbói tenyészetéből 7 darab, báró Bánffy Ernő kolozsborsai tenyészetéből 6 darab, Urmanczy János oláhtoplicai tenyészetéből 6 db., gróf Teleky L. Gyula m. pagocsi tenyészetéből 4 darab, Simén György kelementelki tenyészetéből 3 darab, báró Jósika Gábor szamosfalvi tenyészetéből 3 darab, gróf Teleki Géza örökősei gerneszegi és alsózsuki tenyészetéből 2 darab, gróf Horváth Toldi Rudolf patai tenyészetéből 2 darab és végül a kolozstordai ménészgazdaság, tordai. báró Bálint József nagyernyei és gróf Teleki Arthur faragói tenyészetéből 1—1 darab. A fennmaradó 15 darab bika a kerület területén levő kistenyésztőktől szerzettetett be.

Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi tenyészállatkiállítás tanulságai.

XXVII.

Az állattenyésztési és kiállítási szakosztály 1900-ban hat. ülést tartott. Az év folyamán igen élénk tevékenységet fejtett ki a szakosztály és a XIII-ik tenyészállatkiállítás megtartását már február hó 25-én tartott közgyűlésében elhatározta. Ugyanezen a közgyűlésen történt az elnökség egyhangú megválasztása is. Elnöknek: gróf Bánffy György, alelnököknek: br. Jósika Gábor és ifj. br. Zeyk József választattak meg. kiknek a szakosztály eddigi eredményes vezetéseért köszönetet szavaztak.

Újult erővel indult tehát a szakosztály az úttörő munkálkodás nehéz útján és részint a nagyarányú ígérettel kiállítás előkészítésének sokféle ágazó teendőivel, részint pedig az állattenyésztés egyes ágazatainak fejlesztését biztosítani látszó kérdésekkel behatóan foglalkozott.

Több gondolatot vitt nyilvánosság elé és megindítván annak szakszerű vitáját, ezzel az ügyeket az érlelés útjára terelte.

Az E. G. E. hasábjain tehát folytonosan napirenden tartattak az állattenyésztés egyes kérdései. Így a havasi mokány marhatenyésztésének emelése érdekében cs. Lászlár Lászlótól igen tanulságos és gyakorlatias cikk, a sorok írójától pedig „Lótenyésztésünk iránya és lovaink értékesítése” címen hosszabb tanulmány jelent meg.

Ismét lépések tettek a kolozsvári gazdasági tanintézet pinzgau tenyészetének magyar-erdélyi tehennel való kicserélésére és még dr. Szentkirályi Ákos indítványára határozatba ment, hogy hazarészünkben országos jellegű tejlőversenyek rendeztessenek a ma-

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság

resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.
Páncélacél-kormánylemezek.
Magasított azél-ekefej. 1238
Porvédő kerekek
Acél gerendely.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.
Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Rövidített levélcím: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőnyeim: „Agraria” Budapest.

gyar-erdélyi szürke marha tejelőképességének alapos megismerése és a tőle nyert zsirtartalmanak pontos megállapítása végett.

E versenyek szabályzatát a kiküldött szűkebb bizottság kidolgozta és a megállapított 1000 korona díjra kihirdette az Erdélyi Gazdasági Egylet a pályázatot. Sajnos, ez a verseny pályázók hiányában nem volt megvalósítható.

Activ szerepet vitt a szakosztály a június 5-én tartott sepsiszentgyörgyi gazdaértekezleten is, hol eggik legtevékenyebb tagja, dr. Szentkirályi Ákos „Az erdélyi-magyar fajta szarvasmarha és tejtermelésünk” címen igen tanulságos felolvasást tartott.

Kezdeményezés történt a baromfitenyésztés fellendítése és jövedelmezővé tétele okából egy tojás értékesítő szövetkezet létesítése iránt is, mely azonban különböző gátoló akadályok folytán megvalósítható nem volt.

Igy érkeztünk el folytonos munkálkodás közben a XIII-ik tenyészállat-kiállításához, melynek tanulságai a következő, egykoron szakszerű bírálatban foglalhatók:

Hivalkodás nélkül szólunk, mert hiszen mezőgazdasági ügyek komoly tárgyalásánál ennek sem helye, sem értelme nincsen.

A milyen komoly az E. G. E. kiállítási szakosztályának az a törekvése, hogy hazarészünk állattenyésztésének emelése és a kor kívánalmaihoz mért fejlesztése érdekében minden lehető megtegyen, éppen olyan igazi, odaadó és kitartó gazdaközönségünk támogatása és elismerése is a szakosztály törekvései iránt.

Ezen tényezőknél összhangzatos működése és egyetértése pedig nemcsak biztosítja, hanem a fejlődés és haladás szabályszerű folyamata mellett fokozza is a sikert. Amíg tehát egyfelől a szakosztály — élén gr. Bánffy György szakosztályi elnökkel — folytonosan arra törekszik, hogy minél jobban és minél többet tehessen az ügy előbbvitelére érdekében, addig a gazdaközönség azért fárad, hogy minél nagyobb előhaladásról tehessen bizonyosságot mindenütt és itt a kiállításokon is.

Ebben a közös és minden vonalon egyaránt erőteljes törekvésben van a nyitja annak a szép és becses eredménynek, mely még minket is meglepett, akik pedig hazai szarvasmarhatenyésztésünk fejlődésének szemtanúi és némi részben előmozdítói is vagyunk.

Maga a kiállítás teljes egészében várakozáson felül sikerült, ami bizonyára nem azon néhány ügybuzgó egyén érdeme, kik részint elbivatottságuknál fogva, részint egyszerűzetből fáradoztak azért, hogy viszonyaink és anyagi erőnkhez mérten sikerüljön bemutatni legalább egy kis részét annak, a mivel bírnak és a melynek fejlesztéséért munkálkodunk. Az érdem feltétlenül a gazdaközönség azon részéé, a melyik megértvén a hívó szót, sorakozott a kiállításra, hogy annak szükséges voltát elismerve, fényét is növelje.

Köszönet és elismerés ezért mindannyiunk részéről, kiknek a gazdatársadalom közös sorsa szívén fekszik s kik a haladás útján való megállást még nagyobb áldozatok árán is kerüldőnek tartjuk.

A bemutatott tenyészállatok faj szerint a következők oszlottak el:

Méneses kanca csikóval 18, gazdasági csikós kanca 12, mén 6, házi és hámos kanca 5, kanca csikó 1.

Magyar-erdélyi tehén 104, üsző 81, bika 95. Juh 123 és ezeken kívül 102 pár baromfi és galamb.

Lovainknál a tenyészirány nem változott, de ménesünk nagyjából már jól benne van az angol félvérek kultuszába, s többnyire a

nagyobb test mellett a kitartásra és gyors járásra fektetnek súlyt tenyésztőink.

A másik főirány a könnyebb testű arab fajtáknak kultiválása, melynél a főcél könnyű, de kitartó és gyors járasú koci és házi lovak tenyésztése.

Mind a két irányzat helyes és a mi fő, már megállapodott tervszerűséggel követtetik és ha panaszra vagy megjegyzésre volna szükség, úgy az csak odáig terjedhetne, hogy egyik irányban sem tenyésztünk annyit, mint kellene és lehetne. Csak pár hét előtt mondtuk el lapunkban, hogy a mi lótenyésztésünknek az a legfőbb hiánya, hogy szűk körben mozog, keveset produkál és a népies tenyésztés, melytől a tömeget várhatnánk visszahanyatlott. Nem tudhatjuk, hogy erőtlen szavainkat meghallotta-e valaki azok közül, a kik ezen a téren tenni hivatottak, de akár hallotta, akár nem, a tény mégis csak tény marad és mellettünk bizonyít kiállításunk lóosztályának képe is. A népies tenyésztés egyetlen példányával sem volt képviselve, jelétül annak, hogy nálunk ilyen alig van, s ami van is, már keveset ér, mint a pislogó mécs, melynek se jelene, se jövője nincsen. Számottevő méneseink is csak egy-két lóval jöttek, nem is annyira az elsőség pálmájáért, mint a név fenntartásáért.

Sok volna itt a tenni való, hogy ez a tenyészág a szükséges fokig fejlődjön és általánosabban felkaroltassék, de úgy látszik, hogy erre most minden vonalon kedvezőtlenek a viszonyok és így a lótenyésztés, a csikónevelés harmad- vagy talán tizedrendű kérdéssé lett. Mi nem tudunk ebbe megnyugodni, mert fontosnak tartunk minden termelési ágat, különösen pedig fontosnak tartjuk azokat a főágakat, melyekhez a lótenyésztés is tartozik s melyeket nekünk semmiféle divatos vagy pillanatnyilag jövedelmezőbb termelési ágért elhanyagolnunk nem volna szabad.

Az emberek azonban ma jobban vonzódnak azon termelési ágak felé, ahol kevesebb fáradsággal és kevesebb szakértelemmel is lehet jövedelemhez jutni.

A lótenyésztésről általánosan az a vélemény, hogy ma már nem lehet haszonnal folytatni. Meglehet, hogy így van, de az is meg lehet, hogy nincsen éppen így és talán a megfelelő, avagy várt jövedelem elmaradásának olyan okai is vannak, a melyeket nem méltatnak a tenyésztők kellő figyelemre; mi így látjuk, s épp ezért lótenyésztésünk ügyéről más alkalommal bővebben is beszélünk még.

Szarvasmarhatenyésztésünk a szó igazi értelmében, rohamosan halad a tömegtermelés és gyors fejlődés útján. Más szóval azt is mondhatnám, hogy érésben vannak azok az igék, melyeket az erdélyi szürke marha több irányú hasznosítása érdekében 15—20 év óta hirdetünk. És a milyen öröme telik a gazdának a zsendülő s hullámként fodrosodó kalásztengerbe, épp olyan öröme telik az úttörő munkásoknak abban, ha eszméik, tanácsaik terjedését, érését és diadalát látják. Ámde nincsen olyan öröm, a melybe némi keserűség ne vegyülne. A kalászt megcsaphatja a hőség, megtizedelheti a rozsda, sőt a jég is elpusztíthatja; az eszméket és jó tanácsokat pedig nem mindenki értelmezi úgy, amiként kellene. Általában véve az ügyet, mi úgy találjuk, hogy a régi és szívósan védelmezett egyoldalúságból, amely mellől alig akartunk eltérni, talán többen is és jobban is eltértünk a kelletténél. Szívesen teszszük ide azt a „talán”, szócskát, mert így még fennmarad az a reményünk, hogy mi tévedünk, avagy csak a véletlen játszik velünk az által, hogy a kiállításra bemutatott anyag tulnyomó részét

olyan helyekről sodorta elénk, a hol a viszonyok ennek a tenyésziránynak teljesen megfelelnek.

Egyébként is, ma még minden a maga rendjén van és semmi sem történt más csak belejutottunk az erdélyi szürke marha átalakításának korszakába. Hosszu ideig az volt a hiedelem, hogy a mi szürke marhánk olyan, amilyen, de azon változtatni nem lehet. Terjedelmes viták, megkezdett kísérletek és összegyűjtött adatok aztán arra a nyomra vezettek, hogy nem olyan sziklamerevségű ez az állat, mint amilyennek állítják és okszerű tenyész eljárással módosítható olyanná, a milyenné a mai viszonyok szerint kívánatos.

Arról volt és arról van még ma is szó, hogy a nyugati fajták némely előnyös tulajdonságait kifejlesztjük a szürke marhánál is, melynek egyik felettébb becses előnye az, hogy immár ezer éve áll a mi szolgálatunkra és ezalatt a hosszú idő alatt igényeinknek megfelelt, viszonyainkhoz módpsult és kárunkra hátrányunkra soha sem volt. Járványos bajok nem tizedelték úgy, mint a nyugati fajtákat, szekereinket vitte a járatlan utakon és ekenket vonta a nehéz mívelésű agyagos talajokban.

No de ma már ez mind kevés, mert a nyugati fajtákkal való összehasonlításnál nyilvánvaló lett, hogy azoknál lassabban fejlődik, súlyban kisebb és tejhozama sokkal csekélyebb. Az átalakításhoz tehát ebben meg volt adva a program. Gyorsabban fejlődővé, nagyobb testűvé és jobb tejelővé kellett ezt a marhát tenni.

Ma már elmondhatjuk, hogy ennek a programnak minden pontjából eléretett valami, sőt az első és második pontból már meglepően sok.

A kiállításra bemutatott anyag nagyobb része ugyanis már kifejezett képét adja a gyors fejlődésnek és a nagyobb tömegű test formálódásának, még pedig nemcsak az egyes kiválóbb egyedeknél, hanem egész tenyészteknél. Itt tehát már határozott eredményre jutottunk. A tejelőképesség általánosítása és fokozása terén is látjuk már a célhoz vezető nyomokat, noha még ezen a téren, határozott és láthatóan jellegződő formát általánosítani nem sikerült. Semmi kétségünk sem lehet az iránt, hogy néhány év teltével ez is meg lesz és a szürke marha három főtypusát látandjuk majd kiállításainkon. Azonban, mint mindennek, ami létesül, vagy létre hozatik, meg van a kritikus pillanata, ugyanúgy meg van ez itt is, azaz... pardon!... meg lesz minden valószínűséggel, eljönnek a kiválás pillanatai, amelyekben eldől, hogy milyen arányokat ölt, avagy ölthet az új irány. Mi úgy szeretnénk, ha ezekben a pillanatokban, bizonyos mértékletesség szállná meg a gazdák lelkét, hogy ne engedjék magukat egyik szélsőségből a másikba ragadtetni. Maradjanak meg a gazdasági viszonyok szerint minden irányzatnak a hívői és követői. Legyen nekünk épp olyan korrekt, épp olyan becses erőfeszítésre szolgáló szürke marhánk, mint eddig volt; legyen aztán gyorsan fejlődő, nagy tömeget alkotó válfajta, alfajta vagy csak ilyen jellegű szürke marhánk, s éppen így legyen nekünk tejelő jellegűnk. *Legelőbb és mindcucc felett pedig az legyen, ami ezer esztendőn keresztül meg volt: erőfeszítésre szolgáló szürke marhánk; minden más csak ezután következéék, nem pedig megfordítva, a hogy immár fejlődni látszanak a dolgok.*

(Folytatjuk.)

Teljes
MENYASSZONYI KELENGYE
minden ár és kivételben
kapható.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Minden fajtájú Szőnyeg, Linoleum,
Cocos és amerikai önműködő ablak-
roletták

!!! Sajt-vászon kapható !!!
1 méter 70 fillér

A keltőgép és mesterséges csirke-nevelő.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a korai keltés, a március áprilisi csirke a baromfitegyesítés hasznosságához mily nagy arányban hozzájárul, úgy könnyen érthető, hogy miért igyekszik a céltudatos tenyésztő teljes évi szükségletét most előállítani, kikeltetni.

S ez nekünk sok fejtörésre kerül; sok baj, gond és bosszúság az osztályrészünk, ha 300—400 drb. tyúkcsesmetét akarunk is az említett két hónapban kikeltetni. Mert ne higgyük azt, hogy a kotlósnak csak alá kell tenni a tojást s 20—21 napra kis csirkénk, 2 hónap múltán pedig rántani való csirkénk van. Nem! Nem megy az olyan simán! Nagy sora van annak.

Kora tavasszal rendszeren egyáltalában nincs, vagy ha van is, de nincs elegendő számú kotlónk. Mert hiszen 300—400 csirke kikeltetéséhez 25—40 kotló kell, már pedig sok gazdának nincs is több tenyésztőjükja 25—30-nál; hogy képzelhető el tehát, hogy nem ennyi, hanem csak a fele is egyszerre, egy időben, kora tavasszal elkotoljon.

De hiszen akinek 300—400 drb. csirke az évi szükséglete, annak már érdemes keltőgépet használni s így egy csapásra meg van oldva a kérdés.

Igen! Csak az a kérdés, hogy valóban érdemes-e egyáltalában megfelelni a keltőgép?

A felelet aztán már nem olyan könnyű! A legtöbb tenyésztő tagadólág fog válaszolni; egy másik nagy csapat pedig, amely bár szerzett tapasztalata nem kielégítő, de szükségét érezvén, a reményt még sem adja fel, sem pro, sem contra nem fog nyilatkozni; s csak egy igen kis rész — alig egy pár ember — ajánlja, dicséri meggyőződésből a mesterséges keltetést.

Igaz, hogy a külföldön mindenütt találjuk, úgyszólván minden számottevő tenyésztésben használják a keltő gépet s így ez a körülmény, mint nyomatékos ellenérv szerepelhetne s azt a jogos vádat szülhetné, hogy mi magyarok csupa konzervatívizmusból tartózkodunk a mesterséges keltetéstől.

Van benne valami igaz! De épp így igaz az is, hogy sok tekintetben csak azért vagyunk konzervatívok, mert nincs alkalmunk az újat, a modernt látni, annak jóságáról meggyőződést szerezni. A kereskedőket pedig már úgy ösmerjük, mint akik az áru jóságával mit sem törődnek s csapják a reklámot gyakran a leg-haszontalanabb cikknek is.

Láthatnánk csak működésben jól szuperáló gépeket s volna alkalmunk azok sikeres kezelésénél száz baját, száz fortélyát ellesni, megtanulni s ne volnának oly módfelett mérgeződrágák, bizony majd szívesen keltetnénk akkor géppel, s majd kevesebb lenne a gondunk bajunk a csirkeneveléssel; majd kevesebbet fájna a fejünk, majd kevesebbet kelene a fejünket azon törni, hogy hol vesszünk kotlókat.

Mert, hogy egy jól működő géppel sokkal könnyebb szerrel keltetünk ki 300—400 csirkét, mint kotlókkal, afelett nincs mit vitatkozni. Ami pedig a felnevelést, t. i. a természetes és a mesterséges fölnevelés közti különbséget illeti, így — ha a könnyebbséget tartjuk szem előtt, feltétlenül a mesterségesnek ítéljük oda az elsőbbséget.

Gondoljuk meg csak, mennyi bajt és bosszúságot szereznek már csak a keltetés körüli munkák is. 25—30 kotló egy csomóban! Csak az etetésök-itatásuk mennyi időt elrabol. Mennyi tojást összetipornak, mennyi csibét

agyonnyomnak . . . s hány azoknak a kotlóknak a száma, amelyek félidőben, egyet gondolnak s felmondják az ülést. Aztán jön a vezetés időszaka, összeverekednek egymással, megtapossák a fiaikat s ádáz gyűlölködésükben agyon is vágják egymás csibéit. Minden kotlónak külön rekesz, külön alvóhely kell, ha csak azt nem akarjuk, hogy a nagy keservesen kikelt apróságunk megtizedeltessék.

S minden elmarad a mesterséges keltetés és felnevelésnél. Hiszen a gép is ad munkát s még hozzá sok bibijű, pedáns gondos munkát, olyat, amire nem minden ember vállalkozik s nem minden ember tud elvégezni, de — ha azt egyszer elsajátítottuk, megy az mint a gondolat s jól, pontosan, mint az óramű.

De ha kevesebb a baj, már a géppel való keltetésnél, úgy bátran állíthatjuk, a minimumra redukálódik az a mesterséges fölnevelésnél. Nincs türelmesebb és gondosabb anya, mint egy jó szerkezetű mesterséges nevelőgép. A rossz kotló, az önző anya mit sem törődik az ő didergő, csipogó kis magzatjaival; neki vág a harmatos fűnek, az esőnek akkor is, midőn a fiai melegedni, szárnyai alá bújni akarnának. A nevelőgép azonban mindig készen, mindenkor rendelkezésre áll; fofyton ki s be futkározhatnak a lakói; száraz menhelyet, meleg otthont találnak benne minden pillanatban a kis szűkölködők.

Igen! Hívei volnánk mi a gépeknek, csak megbízható jók, olcsóbbak és — ami a legfőbb — olyanok volnának, hogy a kezelőket könnyebben elsajátíthatnók. Nem tagadhatjuk el, vannak jó gépek, sőt — mondhatnók — a legtöbb jó, de mi hasznunk van mindebből, ha nem tudjuk, hogy melyik a jó gép és a kipróbálásukra még csak nem is gondolhatunk azoknak szerfölött nagy beszerzési költségeik miatt.

A nevelőgépek mind jóknak mondhatók, mert hiszen azoktól már nem is kívánunk olyan sokoldalú pontosságot, praecisítást, mint ahogy nincs is szükség olyan pedáns működésre, mint a keltőgépeknél. Az áraik azonban ezeknek is horribilisek, abnormis magasak, hiszen a legkisebb gép is, amely alig 50—60 csirke befogadására való, legalább is ugyanannyi koronába kerül.

A nevelőgépet illetőleg különben is könnyen beszélünk, mert hiszen egy kis okkalmóddal, tenyésztő észszel házilag is elkészíthetjük azt (valaminthogy el is készítjük) s harmadrész árba se kerül.

Nem így azonban a keltőgéppel! Ez olyan hajszálpontossággal kivitt is és olyan szakértő munkát igényel, a melynek házilag való elkészítése — legalább egyelőre — a lehetetlennel határos.

Konkolyi István.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ igazgató-választmánya 1904. évi május hó 3-án, (kedden) d. u. 1/2 órakor — Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében — rendes ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja

az elnökség.

Tárgyak:

1. Március 18-i ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Pénztári jelentés.
3. Jelentés az erd. magyar fajta szarvasmarha tenyésztés ügyében szerkesztett memorandum felviteléről.
4. A kisküküllővármegyei gazd. egylet kérése kiállítási segély iránt.

5. Gazdasági tanint. ösztöndíjak ügye.
6. Miniszteri leirat a székelyföldi miniszteri kirendeltség jelentésének véleményezése ügyében.

7. Min. leirat arankairtás ügyében.

8. Miniszteri leiratok vásári vámszabályzatok ügyében.

9. Kolozsvár város átirata telek ügyben.

10. Kereskedelmi Kamara meghívója diszközgyűlésre.

11. Társegyletek átiratai az erd. egyletek kapcsolata ügyében

12. O. M. G. E. átirata az állattenyésztési kerületek ügyében.

13. Új tagok bejelentése.

14. Ülés napjáiig beérkező tárgyak.

15. Esetleges indítványok.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— **Áthelyezések.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter a XVIII. szőlészeti és borászati felügyelői kerület székhelyét Tordáról Marosvásárhelyre helyezte át s ezzel egyidejűleg Pámmar Jenő szőlészeti és borászati felügyelőt Tordáról Bihardíószegre, Szemere Bálint szőlészeti és borászati felügyelőt pedig Bihardíószegről Marosvásárhelyre rendelte.

— **Újabb népies mintagazdaságok.** A népies mintagazdaságok, melyek a földmivelő nép gazdasági rendszerének javítására s általában az okszerű gazdálkodási módoknak gyakorlati úton példaadás által a kisgazdák minél szélesebb körében való megismertetése érdekében állíttatnak föl, oly sikereket értek el, hogy azoknak továbbfejlesztését Tallián földmivelésügyi miniszter nagy szeretettel segíti. Hazarészünkben újabban Vajasdon (Alsó-Fejérm.), Hosszú-falú (Brassóm.) és Nagysármáson (Kolozs megye) létesültek népies mintagazdaságok.

— **A székelyföldi értékesítő központok.** A székely nép gazdasági talpraállítása munkájában egyik nem jelentéktelen akció az értékesítő központok létesítése. Tallián földmivelésügyi miniszter elhatározta, hogy úgy az értékesítő központokat, melyek Marosvásárhelyen, Székelyudvarhelyen és Sepsiszentgyörgyön állíttatnak fel, valamint a Marostorda, Udvarhely, Háromszék és Csikmegyében szervezett, gazdaság. terményeket értékesítő szövetkezeteket támogatja.

— **A vetések állása április hó 15-én.** A gazdasági tudósítoktól beérkezett jelentések alapján a múlt hó közepe óta letelt időjárás jellegzetesen két részre oszlik. Megegyeznek a jelentések ugyanis abban, hogy március hó második felében a szeles, hűvös, esős időjárás s ezzel kapcsolatban a dér és éjjeli fagyok jelentkezése volt általános; míg a folyó hó első felében átlag enyhe, sok helyütt csapadékos, néhol tavasziasan fagy, időjárás volt napirenden. De a jelzett dér és fagy, valamint a hegyvidékeken előfordult havazások számbavehető kárt nem okoztak, de azon kártételek sem jelentékenyek, melyeket egerek, drótféreg és gabonafutrinka fellépéséről említenek a tudósítók.

Időjárás okozta tényleges kárt némely erdélyrészi vidék panaszolhat a tavaszi munkák szárazság okozta fennakadásában. Az őszi vetések állapotát a beérkezett jelentések túlnyomó része kedvezőnek, színüket üdének s a bokrosodást beállottnak jelzik.

Legkevésbé kicigitó az átlagos állapot az erdélyrészi vármegyékben, hol a hótakaró hiánya és a zord tavasz ritkává és silánnyá tett némely vetést.

Az ország legnagyobb részében idején földbe került tavaszi magvak kielégítően, többnyire egyenletesen és sok helyütt jól keltek.

Nagy átlagban ismét az erdélyrészi vármegye

Szőlők rigolozását gőzekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árbau olvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

1297

Timár János
Maros-Szent-Királyt.

A gőzeke jelenleg megtekinthető munkaközben Alsó-Gáld, Krakkó, Czelna, Sárd szőlőhegyeiben.

gyékből jó legtöbb panasz a zord idő miatt befejezetlen vetésről és az elvetettek lassú keléséről. Az erdélyi vármegyék és a hegyvidék nagy részében szántás és trágyahordás képezi a sürgős tavasi munkát, de országos átlagban a zab- és tengeri vetés, a burgonya és kertiveteremények ültetése, valamint a répa-, búkköny- és lucernavetés foglalja el a gazdákat.

A szőlők jobbra ki vannak nyitva, a metszés és karózás folyik. Az ország északibb részein rügyben állanak a gyümölcsfák, míg nagy átlagban teljes virágpompában, sőt levirágzóban vannak a gyümölcsösök.

— **Magyar marha — nyugati marha.** Azt olvassuk a *Földmívelési Ériesítő*-ben, hogy a m. kir. földmívelésügyi miniszter f. évi 28997. szám alatt kelt rendeletével a Réten nagyküüllő vármegyével községben megalakult *pinzgau* szarvasmarhatenyésztési egyesület alapszabályait jóváhagyta. Érdekes ez a hír, mert mint a Mezőgazdasági Statisztika 1895. i adatai mutatják, Réten községnek 707 darab szarvasmarhából álló jószágállományából egyetlen egy más fajta állat nem volt, mint *magyar-erdélyi* fajta. Sic transit... A magyar marha barátait azonban egy másik hírrel lehet megörvendeztetni s ez az, hogy a komáromvármegyei gazdasági egyesület szövetkezeti központja f. hó 21-én az E. G. E. titkári hivatalához fordult azzal a kéréssel, hogy 30–40 drb. magyar fajta tenyészűsöt ajánljon Komárommegyébe. Hát az intenzív tulajdonai vármegye, a nyugati szarvasmarha egyik magyar hazája, Komárom úgy látszik valami bibát, vagy hiányt találhatott a pirostarkákban. Sic transit...

— **A sertésvész gyógyítása.** Az „Áll. és Tejgazd. Lapok” írja: A sok sikertelen kísérletezés után újra egy feltaláló jelentkezik, aki állítólag már egy esztendő óta oly szer birtokában van, a melynek használata *nemcsak a vést szünteti illetve gyógyítja meg, de a sertést véssmentesíti, illetve a véstől meg is óvja — s így mint védőszer is használható.* Állítólag erről számtalan kísérletezés bizonyosságot is adott már s mint a szer feltalálója írja, mindenütt, — a hol t. i. szerét kipróbálták, — fényes eredményeket ért el. A szer egyébként be lett már jelentve a minisztériumnak is, s kérte a feltaláló a hivatalos kísérletezés megajátását. Eddig azonban nincs ezirányban semmi intézkedés. Most a feltaláló egy nagyobb kísérletezést szeretne végezni, s ez okból arra kér föl bennünket, hogy hozzuk a gazdaközönségnek a dolgot tudomására. A szer feltalálója és tulajdonosa *Lur Rezső* m. kir. posta- és távirat-tiszt, temesvári lakos (címe: *Temesvár, kézbesítőben*). Hajlandó lenne pedig *teljesen díjtalanul* kísérletezni nagyobb sertésállománnyal ott, ahol a sertésvész már föllépett. A ki tehát reflektál a nevezett postatiszt ajánlatára, forduljon hozzá. Ártani nem árthat a kísérlet. Ha ellenben használ s szere tényleg jónak bizonyulna, — akkor nagy csapástól szabadulhat meg az, aki a kísérlettel alkalmat nyújt egy új szer kipróbálásához. Egy másik új gyógyszerrel állami felügyelet alatt Monoron most folynak az utolsó kísérletek. Az új sertésvész ellen való gyógyszer feltalálói *Simay Gyula* és *Hazslinszky Károly* gyógyszerészek. Két ízben már megtörténtek ezek a próbák, mely alkalmakkal kiderült, hogy a gyógyszer *óv- és gyógyhatással* bír, hogy annak összetétele az állati organizmusnak nem ártalmas, tehát semmiféle mérgeket nem tartalmaz, sőt azok az állatok, melyek óvintézkedések végett a gyógyszert bizonyos mennyiségben megkapják, fokozott étvágygyal bírnak, az anyagcsere gyorsabb. — Monor vidékén és másutt is nagyobb és kisebb állományokban is gyógykezeltek az illetők sertéseket, melyek közt a vész legnagyobb mértékben pusztított. A gyógyszer beadása után a gyógyulás csodá-

latos gyorsasággal állt be és csupán azok a beteg állatok pusztultak el, amelyeknél a betegség előrehaladott állapotában nemesebb szerveket elroncsolt. A monori-kísérleti telepen 20 darab malac van kísérleti megfigyelés alatt, abból 10 darab jóval elkülönítve mindkét csapat egyformán fertőzött istállóba jutván egyforma élelemben részesül, a különbség csak az, hogy a malacok egyik fele a fentjelzett óv- és gyógyszerrel keverve kapják táplálékukat, a kontrol állatok ebben nem részesülnek. A mutatkozó eredmény már is meglepő, mert a gyógyszerrel kezelt 10 darab teljesen egészségesnek látszik, virgonc és elfogyasztja az elébe tett táplálékot; ellenben a közvetlen mellette levő kontrol-állatok mind betegek, táplálékot nem vesznek magukhoz és egyik eldögölvén, a napokban küldetett fel az állatorvosi főiskolához az elpusztulás okának hivatalos boncolás útján leendő meghatározása végett.

— **Intézkedések a sertésstenyésztes előmozdítására.** Kedvezőtlen sertésstenyésztes viszonyaink között minket is érdekelhet, hogy *Wiesbaden* tartományban miféle intézkedésekkel igyekeznek a sertésstenyésztes előmozdítására. Ilyen intézkedések a többek közt:

1. A mezőgazdasági kamara költségvetésére erre a célra 1000 márka vétetik föl s a miniszter az eddigi államsegély megkészszerzésére kéretik föl.

2. Jobb tenyészanyaállatoknak a gazdák közt való kiosztása végett kiállítások és díjazások alkalmából fiatal tenyészokocák osztásának ki díjakban.

3. A sertésstenyésztesről és tartásról szóbeli előadások tartatnak és könnyen érthető népies hangú füzetek osztatnak ki.

4. Olyan szegény községek részére, melyek sertéskenyéket külön kanászokkal őriztetik, a kanász tartásához a kamara segélyvel járul hozzá.

5. A mezőgazdasági kamara hivatalos lapja sertéskeresleteket és kínálatokat ingyen tesz közzé és e-adásokat díjtalanul közvetíti.

— **Gyapjúakciók.** A Heller és Tsa gyapjúárverési vállalat jelenti, hogy az idei gyapjúakciók *első sorozata július hó 6-dikán, második sorozata pedig október hó 5-dikén* veszi kezdetét. Az eddig történt bejelentések, melyekben az intézmény régi és nevesebb hívei kivétel nélkül egyesülnek, minden egyéb felsorolható előnyvel világosabban szólnak a mellett, hogy a gyapjúárverési intézmény *tíz évi* működése alatt tökéletesen bevált és immár végleg meghonosult. Az idei akciók sikerét biztosítottnak vehető úgy az eddig történt bejelentésekből kifolyólag várható beküldések szép számában, valamint a konjunktura kedvező alakulásában. A tavalyi tengerentúli nyirási termék mennyisége korántsem volt oly jelentékeny, hogy a világipar szükségletének megfelelhessen. Így a fogyasztás az európai nyirások termékére nagyobb mérvben van utalva, a mi már egymagában biztosítja az idei hazánkbeli nyirás eredményének előnyös arban leendő elhelyezését. Az akciókra szállítandó küldemények számára, a kereskedelemügyi m. kir. ministerium magas rendeletéből kifolyólag a M. Á. V. összes vonalaink engedélyezett fuvardíj kedvezmény az idei akciók tartamára is érvényesül, *még pedig oly képpen, hogy f. évi május 11-diktől kezdve egészen október 31-dikéig, a kedvezményes fuvardíjtelek mellett szállítható minden gyapjú küldemény.*

— **A gazdák biztosító szövetkező folyó** hó 23-án tartotta rendes évi közgyűlést gróf Zselénski Róbert elnöke alatt a Köztelekben. Nérci Ödön igazgató az alapítók közgyűléséről tett jelentést, ennek kapcsán Forster Géza azt indítványozta, hogy az üzletrészesek jelen közgyűlése is iktassa jegyzőkönybe Scitovszky János elhunyt alelnöknek érdemeit. A közgyűlés ehhez hozzájárult. Előterjesztésre került ezután az évi mérleg és a nyereség-vesztesség-számla, amelynek főbb adatai a következők: Az évi nyereség a tüzosztályban 394 korona 60 fillér.

a jégosztályban 108.937 korona 13 fillér, összesen 109.331 korona 73 fillér. Az elemi osztályok mérlege: *Teher*: Alírt üzletrészes 1.670.000 korona, tűzdíjtartalék 71.085 korona 83 fillér, tűzkártartalék 3265 korona 16 fillér. Egyéb tartalékok 137.850 korona 77 fillér. A hatszáz koronás kötvények kisorsolási alapja 11.692 korona 40 fillér, tisztviselők nyugdíjalapja 3220 korona 50 fillér, óvadék 23.200 korona, különféle bitelezők 5417 korona 24 fill., fel nem vett kamatok 8307 korona 38 fillér, átmeneti számla 711 korona 73 fillér, felesleg 109.331 korona 73 fillér. *Vagyon*: Pénztár-kezeslet értékpapírok stb. 735.600 korona, let-tár 8632 korona 26 fillér, tárcaváltók, adósk stb. 135.055 korona 52 fillér, szervezési költségek: teljesen leírva átmeneti számla 5000 korona. Az életbiztosítások osztályának mérlege tekintve azt, hogy az osztály csak a múlt évben kezdte meg működését 22079 korona 09 fillér veszteséget tüntet fel. A tiszta vagyon 252.866 korona 02 fillért tesz ki. A közgyűlés az előterjesztett mérlegeket, úgyszintén a felügyelő bizottság erre vonatkozó jelentését jóváhagyólag tudomásul vette s elhatározta, hogy a feleslegről az üzletrészesek 5 százalékos kamatoztatására 46.720 koronát, 4 százalékos díjvisszatérítésre a jégüzletben 17.294 korona 92 fillért fordít, a többi összeget pedig alapszabályszerű tartalékba helyezi. Az alapítók gyűlésének jelölése alapján a szövetkező elnökévé egyhangulag újból gróf Zselénski Róbertet választották meg, kiegészítették továbbá az igazgatóságot és felügyelő-bizottságot. Végül Jeszenszky Andor mondott a közgyűlés nevében köszönetet gróf Zselénski Róbert elnöknek, a szövetkező felvirágztatása körül kifejtett bugóságáért.

— **A pletyka.** Szorgalmas, törekvő varróleányról szól az ének, ki keserves munkájával tartotta fenn magát öreg anyjával együtt. A szobaur régen szerette a különben jó nevelésű leányát, úgy hogy el is jegyezte. A boldogság féskének lehetett nevezni a szerény kis lakást, ahol az egyik szobában a házi kisasszony kereste a mindennapi kenyeret, a másikban pedig a szigorú orvos vőlegény buja a könyveket, hogy minél előbb megszerezze az orvosi oklevelet. Már az orvossá avatás nagy napja is közel volt, midőn egy napon a szomszéd-asszonyok valamelyike besugta a vőlegénynek, hogy menyasszonya minden hónapban egy titkos levelet kap színes borítékban egy nagy úrtól és őva intette a házasságra való lépéstől. A vőlegény kétségbeesve vallatára fogta menyasszonyát, ki beismerte, hogy minden hónapban kap színes borítékban egy-egy levelet, de hogy kiől, ezt csak az orvosi diploma elnyerése után fogja neki megvallani. A várra várt nap is bekövetkezett s most már a vőlegény követelte, hogy menyasszonya váltaná be ígértét. Eppen előkarta szedni a granusitó corpus delictis-ét, midőn az ajtón kopogtatnak és két úr örömtől sűrűzve arccal jelenti, hogy eljöttek Török A. és Társa budapesti bankházából, hogy a mai házason nyert nagy fönyereményt a sorsjegy visszaadása ellenében kifizessék. Ekkor azután a menyasszony, aki véletlenül összerakta a Török bankháztól havonta érkező színes borítékok leveleket, bebizonyította vőlegényének, hogy nem valami titokzatos levelek voltak ezek, hanem a szerencsés Török bankház, Budapest, Teréz-körút 46. szám alatti főüzletéből jöttek, ahol sorsjegyeit vásárolta s csak a pletyka akarta rosszakaratával szerencsésjé-től megfosztani.

— **Az osztálysorsjáték játékterve.** A magy. kir. szab. osztálysorsjáték hivatalos játéktervét, amelyből az világlik ki, hogy száztízezer sorsjegy közt 14.459.000 koronát sorsolnak ki, a nagyközönség bizonyára ismeri Tudja ugyan róla azt, hogy a világ valamennyi osztálysorsjáték-terve közt a legjobb, de mégis csupán csak nagy számsort lát benne. Hanem az élet eleveenségét vitték a sorsjátékba azok az adatok, amelyeket nemrég egyes fönyeremények nyeroiról megtudnunk sikerült, s amelyeket akkor közöltünk is. Egész sor ember: iparos, hivatalnok, kereskedő, gazda, önálló és alkalmazott vonult el előtünk, akik hol egy-egy negyed sorsjeggyel vagyonra tettek szert. Ők az eleven bizonyítékaik és hirdetői annak, hogy a magy. kir. szab. osztálysorsjáték játékterve megfelel világszerte elterjedt kitűnő híreinek.

— **Pef (porcellán-email-festék) mosható, porcellánszerű fal-mázolat.** Tejgazdaságokban, sajó- és vajkészítő helyiségekben, folyókák, fürdőszobákban, klotzetekben stb. már régen súlyt fektetnek oly falfelületekre, a melyek egyszerű módon tisztíthatók és ezáltal por, piszok, penész, zsírfoltok eltávolítását teszik lehetővé. — Amint szakkörök kivétel nélkül kedvező ítéletet igazolják, ezen követelményeknek a Lutz-féle Pef (Porcellán-email-festék) felel meg legjobban, mivel ezen festékkel porcellánszerű kemény, sima és tartós mázolat nyerünk, a mely mindenkor a legcélszerűbb káros befolyás nélkül vízzel megmosható. Így így Pef-mázolat a káros és olajfestékek úgy a könnyű tisztíthatóság, valamint tartósság és szép külső tekintetben jóval fölülmúlja és sokkal sem szabadna hiányozna, a hol mosható felületeket nyerni óhajtának. Azt hisszük, hogy t. olvasóink érdekeit szolgáljuk, ha ezen Lutz Edl. és Társa pozsonyi testgyárosok által előállított festékre különösen figyelmeztetjük. (1036. I.)

— **Kwizda restitúciós-füldja lovak részére.** Aki lovainak inait erős használat mellett is tisztán akarja tartani, annak *Kwizda* Ferenc János (Komenburgban) restitúciós-füldja ajánlható. Minden használat után, miután az inak szalmával jól ledörzsöltettek, dörzsöljük be jól a lónak lábzsárait a térdtől a csánkig ezzel a restitúciós-fülddel és pólgyázzuk be aztán könnyedén: egyszerű és mégis hatásos szer ez az ináknak trisa erőben való tartására és a pókfépődés megakadályozására. A Kwizda-féle ez a kir. szabadalmazott restitúciós-füldnek tehát nem lenne szabad egy berendezett istállóból sem hiányozna.

AZ
ADRIAI
BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évtől.

Vagyonbiztonsági tőkéje 116 millió korona.
A magyarországi igazgatóság intézője:
Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség
Kolozsvárt:

Szekula Akos
vezérfelügyelő. (1003.)

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetés megrendelés minden számról legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

A Nagyszebeni Földhitelintézet
törlesztéses jelzálogköcsönöket ad

2000 K.-tól kezdő összegekben,
mely kölcsönök készpénzben fizettetnek ki és 4, 4½, 4¾ és 5% kamatláb és 3/4% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt még pedig minden 1000 K. tőke után fizetendő: 1243

- A.** 1. 10 évi törlesztésre félévénként K. 65.04 f.
2. 20 " " " " K. 41.75 f.
3. 30 " " " " K. 34.79 f.
legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.
- B.** 1. 15 évi törlesztésre félévénként K. 48.52 f.
2. 25 " " " " K. 36.57 f.
3. 35 " " " " K. 32.05 f.
legkisebb kölcsön 5000 korona.
- C.** 1. 30 évi törlesztésre félévénként K. 32.92 f.
2. 40½ évi " " " " K. 29.69 f.
3. 50 évi " " " " K. 28.22 f.
legkisebb kölcsön 10.000 korona.
- D.** 1. 50 évi törlesztésre félévénként K. 26.11 f.
legkisebb kölcsön 30.000 korona.

Az ötven évi kölcsönök, csak földbirtokokra adatnak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsönfolyamodványok az alulírtokhoz benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készségeggel ad:

Erdélyi erdő-faanyag és bányauőgyűnőség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alapitőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4½%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményét. (1001)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséyműkövetvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

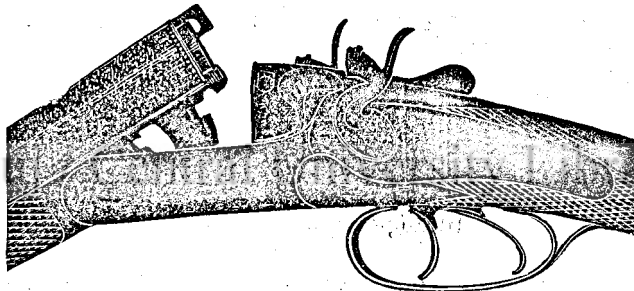
Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLozsvÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

Egyedüli FERLACHI gyártmány,
mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és cölölvő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben **Különlegesség** nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8—kilogramm.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar!

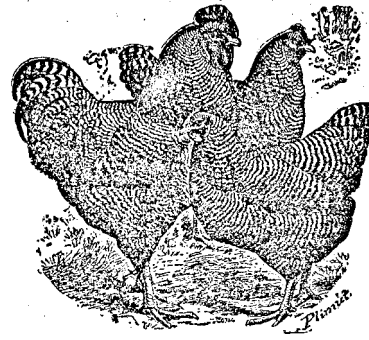
KONKOLYI ISTVÁN 1327

mérnök

fajtyúk-tenyészdéje

Krompach-vasgyár. (Szepes megye.)

Angol, telivér, elsőrendű fajtyúk-törzseimnek **költőtojásai:** kendermagos plimüt, fekete langán, sárga orpington 80 f., májusban 60 fillér, fogoly-színű olasz 40 fill., illetve 30 fill. darabonként. — Rázásmentes, pátens csomagolás 1 kor., postadíj 1 kor. Törött és terméketlen tojások ingyen kicseréltetnek. Csirkék hat hetes korban márciusi kelésű 4. áprilisi 3-50, májusi 3 kor. darabonként. — Árjegyzék, csapda-fészek, szétszedhető öl, olesó mesterséges csirke-nevelő, aprócsirke szállító-doboz, sodronyhálóról stb. ingyen. — Kérdezősködésekre válaszbélyeg kéretik.

Nélkülözhetetlen háztartási cikk
a **VIKTORIA**-gyalu,
mely egymaga pótolja a fők-, káposzta- és ugorka-gyalut. Meglepő szép formákat aprít gyümölcsbefőzéshez és körítéshez. — Ára kicsiny 30, nagy 50 krajczár bérmentve, a pénz előleges beküldésénél.

VIKTORIA-gyalugyár
BUDAPEST, 1233
Nagykorona-utca 11. szám.
Viszon elárusítók kerestefnek.

Érmelléki Szőlészeti és Borászati Szakközlöny, mint

Országos Hirdetési Kalauz.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelven és rafias eljárással készített kitünő minőségű vagyoniilag szavatolt fajtisza, I-ső rendű miniszteri szokvány-rendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!

**csemege és borfajú szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobb-
nak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak!**

Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamizott előhajtásos oltást messze felülmulnak!

Chasselás, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott I-ső rendű lugasgyűjtemény ára:

(melyeknek megeredéseért és jóságáért felelőség vállalattatik)

1. kis összeállítás 15 darab 5 kor. — 2. nagy összeállítás 30 drb 10 kor

a) Borfajok:

Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökeres fás és zöldolványok ára tavaszi szállításra:

Ezer drb. 200 kor.
Száz drb. 22 " 50 fill.
Tíz drb. 2 " 50 fill.

b) Csemegefajok:

Árak tavaszi szállításra értendők:

Ezer drb. 220—240 kor.
Száz drb. 25—30 "
Tíz drb. 3—5 "

Hazai szőlőfajok: — Flixeramentes:

Szőlőkirály (Delaware)

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directte rmő, melynek 25—26%-os cukor és szokatlanul nagy szeszertartalma bora igen jó, hasonló a szomorodni másáshoz és madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbéli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A delaware francia szigetről 17 évvel ezelőtt, közvetlenül az érmellékre portált. ezen peronosporának ellent álló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s **borok királyának.** A jövő szőlőszet kinéltán nevezhetjük a cse. Mindenütt megterem egy a homokos, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós szívós zöldhajtása 1—20 hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeivel fogva, **megérdemli, hogy** kertjeinkben, barázdákban, kerítések és házaik fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken, mint

szőlőlugas tenyésztessék,

100 drbból álló lugas-gyűjtemény osonagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály!

Mintabor 2 korona.

(Delaware!)

Ripária portális telepek!

Nagymennyiségű ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok! palackokban úgy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legjutányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást vagy 1 korona utánvételt mellett minta bort küld: 1284

Az Érmelléki Szőlészeti és Borászati Szakközlöny, mint Országos Hirdetési Kalauz, Székelyhíd. (Biharmegye.)

KASS ANTAL

aranyozó üzlete Deák F.-utca 9. sz.

Aranyozó műhelyében készít új képkereteket, tükörkereteket, Consolokat, szalou-asztalt,

függöny-tartókat. Mindenféle aranyozott-butorokat elvállal jutányos árbán felelősség mellett.

Régi keretek újboli aranyozását jutányos árbán készíti el. Továbbá templom-aranyozásokat új oltár készítését, raja sberint, régi oltárok újboli aranyozását a legjobb csiszolt arannyal jutányos árbán, felelősség

mellett elvállal. Oltár gyertyatartókat, feszületeket, jó tiszta, tartós arannyal, aranyosdért felelősséget vállal.

Becses megrendeléseit kérve,

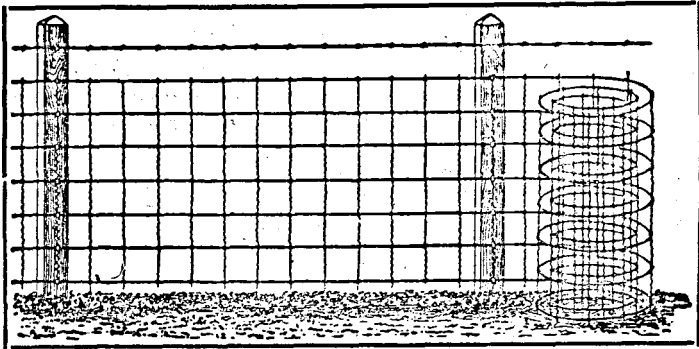
teljes tisztelettel

Kass Antal
aranyozó.

1270

Bámulatos Olcsó Kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-út 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

1314

Hungária sodronyfonatát

mint a legzélsebb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely előnyénél fogva fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei: Olcsóság:

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

Körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 150 méter magasságban 2-2, 2-5 és 2-8 mm. dróterősségűkből,

Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2-— 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár négysz. mterenkint fill.: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.

Körülbelül 3 x 5 centiméter (hosszukas) lyukbőséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben,

Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2-0 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár négysz. mterenkint mm.: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.

Csomagolásért, földadásért és kezelés költségeként számítok négy-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmozgást megnehezíti. A fonat csavart szála — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresztirányú pedig hullámosak, a szálak összecuszdása ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézrel meghuzva, egyszerűen a faduczkhoz szegezendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat feszesége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. Feszítő sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskét alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megnagyasítható. — A tüskés sodrony méterenkint ára 6 fillér. Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle czélokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaskeretes sodronyfonat és kovácsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, magtár-ablakrostélyokat, ökr-szajkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózó rostákat, borszűrőket, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Az 1900. évi párisi világiállításon „grand-prix“-vel kitüntetve.

— Kwizda —**Restitúciófluidja**

cs. kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Ára üvegenként 280 kor.

40 év óta udvari istállóban, a katonaság és polgárság nagyobb istállóiban alkalmaztatik nagy utak előtt az izmok erősítésére és azok után újból való megerősítésére; a lovakat trainingben legkitűnőbb szolgálatokra képesíti. Csak az itt látható védjeggyel igazi. Kapható Ausztria-Magyarország valamennyi gyógytárában és drogueriájában

Ábrákkal ellátott árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: —

Kwizda Ferencz Jánosnál.

osztrák-magyar cs. és kir., rom. kir. és bulg. fej. udvari szállító. (1291. III.)

kerületi gyógyszerész, Korneuburgban, Bécs mellett.

Megjelent! Megjelent!

Az egész continensen nagy sensációt keltett felolvasás szövege, amelyet **Hairie Ben-Aiad** hercegnő Budapesten az Uránia színházban tartott: „A török nő élete a társaságban és a háremben” címen.

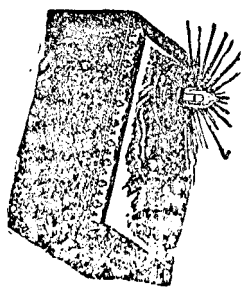
A szép hercegnő saját tapasztalataiból, oly képét adja ezen, európai szem előtt tilos dolognak, hogy ugy a felolvasása, melyet Bécsben a censura éle miatt egyes részében törölt, mint a könyv is, a melyet teljesen, a törölsek nélkül adtam ki, bizonyára a kellő számú olvasóra fog találni.

A könyv ugyancsak német nyelven is kapható. Ára mindegyiknek 1.20—1.30 kor. ellenében franco expedialom.

Szilágyi Béla

könyvkereskedésében BUDAPEST, VI., Károly-körút 26.

1251

Figyelem!

Árjegyzékek ingyen! Alapítva 1888.

Villamos kézi- és zseblámpák

fényszóróval

turisták, vadászok, katonatisztek, föld-birtokosok, gyógyszerészek, droguisták, bányák, lelkészek, vidéki orvosok, utazók és skikoresolyázók részére, akkumulátorokkal és száraz batteriákkal két-tíz órai égőképességgel.

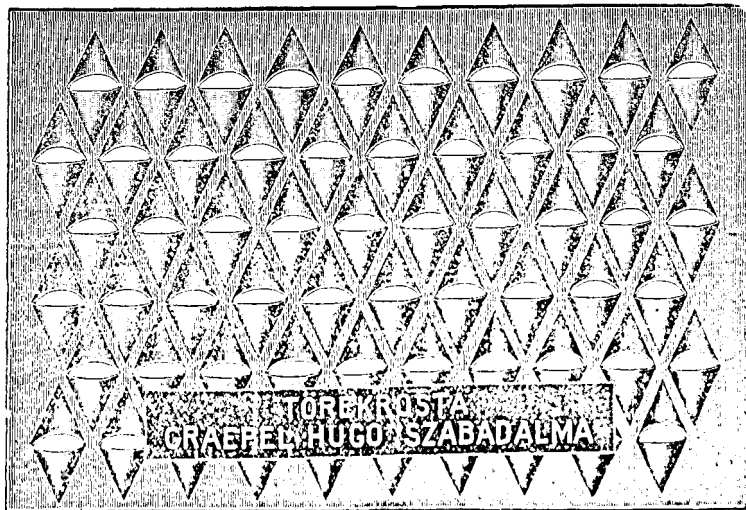
Telefonok, távirókészülékek. Izzólámpák, indukciós apparátusok, világító olomok.

Neumann József Vilmos

elektrotechnikus

1290

WIEN, IX./4. Sochsschilmolgasse 14. sz. Főlemlot 12.

GRAEPEL HUGÓ-féle szabadalmazott törökrosta.

GRAEPEL HUGÓ-féle szab. gabona és lóhere cséplőgépek 2 dobbal. Malomberendezések, Olajmalmok, Konkolyválasztógépek és rostalemezek kaphatók: 1066

Graepel Hugó gép- és rostalemezgyár,

malomépítészet BUDAPEST, V., Váci-út 40-48.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közzhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XIV. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Tizennegyedik sorsjáték.

110.000 sorsjegy, 55.000 nyeresmény.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1904. május 17. és 18.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1904. június 15. és 16.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1904. július 12., 13. és 14.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1904. szeptember 27-től október 24-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeresmény szerencsés esetben Korona	
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000	1.000,000 (Egy millió)	
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000	A melyik ezen 500 nyeresmény közül utolsónak huzatik ki, kapja a jutalmat.	
1 "	10000	1 "	10000	1 "	20000	1 Jutal. Kor. nyer.	600000
1 "	5000	1 "	5000	1 "	15000	1 "	400000
3 "	2000	3 "	3000	3 "	10000	1 à	200000
5 "	1000	5 "	2000	5 "	5000	1 "	100000
8 "	500	8 "	1000	8 "	2000	1 "	80000
30 "	300	20 "	500	10 "	1000	1 "	60000
100 "	100	110 "	300	120 "	500	1 "	50000
3350 "	40	4350 "	80	4850 "	130	1 "	30000
3500 nyer.	Korona 263000	4500 nyer.	Korona 528000	5000 nyer.	Korona 916500	1 "	20000
Negyedik osztály. Betét 40 korona Huzás: 1904. augusztus 9., 10. és 11.		Ötödik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1904. szeptember 6. és 7.				1 "	10000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			1 "	8000
1 à	90000	1 à	100000			1 "	6000
1 "	30000	1 "	30000			1 "	5000
1 "	20000	1 "	20000			1 "	4000
1 "	15000	1 "	15000			1 "	3000
3 "	10000	3 "	10000			2 "	3000
5 "	5000	5 "	5000			2 "	2500
8 "	2000	8 "	2000			4 "	2000
10 "	1000	10 "	1000			5 "	1500
120 "	500	120 "	500			25 "	1000
4850 "	170	3850 "	200			50 "	500
5000 nyeresmény	Korona 1.120,500	4000 nyeresmény	Korona 1.076,000			405 "	2000
						760 "	1000
						1140 "	500
						30600 "	200
						35,000 nyer. és jutal.	Korona 10.555.000

Az I. osztály huzása 1904. május hó 17. és 18-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV, Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1904. évi április hó 24-én.

(1330.)

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

LUKÁCS VILMOS bankház BUDAPEST, V., Fürdő-utca 10.

„PEF“ (Porcellán-Email-Festék)
falakon és fán porcellánszerű mosható mázolatot ad.
Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság.

Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.
Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek, istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, — fürdőszobák, kloettek stb. részére felette célszerű. —
Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok.
Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.
1036. I.

KALMÁR
Photokográfiai műintézete
készíti a legjobb minőségű fényképeket minden műnyomtatványhoz

Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 13

A szemétkben is kincset lelhetnek mindazok,

akik megismerkednek az ország-szerte elismert, kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító gépek és rosták sokoldalú előnyeivel. — Szíveskedjen vagyongyűjtés céljából ezen kiváló magyargyártmány legújabb ingyen árjegyzékét kérni:

Kalmár Zs. utóda különleges terménytisztító gépgyárából, Kódmezővásárhelyről, melynek áttekintése után tisztában lesz Ön a dolog valódiságával.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra (felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiség felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Különlélek.

GAZDATISZTI
ÁLLÁST KERES

42 éves, a kolozsvári gazd. tanintézet vég-bizonyítványát bíró, családos gazdatiszt, akinek 16 évi, kitűnő bizonyítványokkal beigazolható gyakorlata van és aki a legjobb referenciákkal rendelkezik. Állását bármikor elfoglalhatja. Tudakozódások az Erdély-részi Gazdatiszti Egyesület titkári hivatalához, Kolozsvárra „D.” betű alá intézendők.

Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalmában,

u. p. Koncza.

kaphatók

leszállított áron

Francia perje
csomós ebir

Fűmagvak.

Cserháti tanártól meghonosított

óvári tak.-répamag

melyet a magyaróvári szarvasmarhateny.-egylet parasztagdái 3 év óta 600 holdon felüli területen termelnek drassói magból bőtermőség és eltarthatóságáért. Koránérő, fehér, hl.-ként 55 kg. súlyu k.-holdanként 10 év óta 9—15 mm. termett:

duppai zab

lőbab

pernai lenmag

székely tengeri, korai

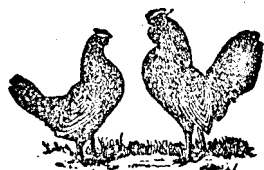
királyné tengeri,

legbővebben termő

1902. Budapesten 2
első díj; 1903. szeptember
Kolozsvártgulyabeli tehaneikért
és 3 éves bikákért

2 első díj.

Ezen gyorsan fejlődő, edzett hatalmas csontozatu 2—3 éves

magyar
bikákbólállandó készlet, árak 500—1500
korona. 1253Utolsó eladás 1600 koronás
bika.

Dózsa Árpád

állattenyésztődjében

kaphatók Tokodon:

Plimut-langsan

és Pekingi

óriási kacsá-tojások

darabja 50 fillér

Páváknak párja 50

korona. 1328

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérmegyei Gazdasági Egyesület“

Nagy-Enyeden, 1904. május hó 4-én

TENYÉSZÁLLAT - KIÁLLITÁST

r e n d e z.

Díjazás alá
esnek:

I. Magyar erdélyi fajtánál: községi bikák, borjas tehének, tenyésztehének és üszők.

II. Havasi, esetleg pinzgau fajtánál: 1—3 éves bikák, tehének és üszők.

III. Sertés: kisbirtokosok kanjai és tenyész koczái.

IV. Juhok: kisbirtokosok kosai és juhjai.

(1324.)

Kitűzve 46 különböző díj 1000 korona értékben.

Bejelentések intézendők Zalányi Géza gazdasági egyesületi titkár urhoz Nagy-Enyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

BÉLHURUT

Kitűnő gyógyszere a CORNIDES-féle „Fekete áfonya gyógybor”. Kapható gyógyszertárakban; a hol nem kapható, oda 5 üveget 8 koronáért bérmentve küld 1257

Cornides Károly és Társa.
Felka (Szepesmegye). Erdei gyümölcsöket földolgozó telep.

CIMBALOM

részletre is olcsón
kapható.

Melyről nagy képes árjegyzéket bérmentve küld

Varga Pál

cimbalomgyártó, Makó,
saját házából.

Cimbalmozni a leg-hamarabb megtanulható az ön-tanulási, saját kiadásomban megjelent, cimbalom-iskolából, melynek ára 4 kor. helyben, utánvétellel 70 fillérrel több. A megrendelő saját keze írása szükséges. VARGA PÁL cimbalomgyártó. 1182

Hires zalai potés anyarék 100/150 potéval százát 16 koronáért, tonyésrák százát 6 koronáért és a megfelelő szállítási, csomagolási költségért, valamint asztallrákot árjegyzék szerint élve megérkezve, utánvétellel, szállít

FISCHER IZIDOR
Zala-Egerszegén.

1329

PÉNZ

4%-OS

törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre

gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadósságok convertálása.

Meller Lajos és Társai bankbizomány

Budapest, VI., Dávid-utca 15. (Törvényszékileg bejegyzett cég).

1317.

(Válasz bélyeg.)

Árverési hirdetmény.

A csálai és baraczkai állami szőlőtelepek feles terményeinek stb. eladására árverést hirdetek.

Eladás tárgyát képezik: 8 drb. mustaökör; 600 mm. I-ső osztályu, 60 mm. II-od osztályu, 50 mm. III-ad osztályu búza; 200 mm. Hanna-árpa; 150 mm. Ligwoo-zab és 500 mm. Florentini szemes tengeri.

Az árverés f. évi május hó 9-én d. e. 9 órakor a csálai telepen fog megtartatni. Tíz százalék bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is adhatók be és részletekre vonatkozó ajánlatok is tehetők.

Közelebbi felvilágosítások a telepek igazgatóságánál Aradon vagy a telep kezelőjétől Csála up. Arad szerezhetők.

1325

KOSINSKY s. k. igazgató.

